

MAKTABGACHA TA'LIMDA OTA-ONALAR BILAN HAMKORLIKNING SAMARALI USULLARI

Denov tadbirkorlik va pedagogika fakulteti

Maktabgacha ta'lim yo'nalishi 2 bosqich talabasi

ESHMIRZAYEVA MUBORAK

Annotatsiyasi: *Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ota-onalar bilan hamkorlikning mazmuni, maqsadi va ahamiyati yoritilgan. Bolaning har tomonlama kamol topishida oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi uzviy aloqaning roli tahlil qilinadi. Shuningdek, ota-onalar bilan ishlashning samarali shakllari — ota-onalar yig'ilishi, ochiq eshiklar kuni, pedagogik seminar va treninglar, oilaviy tadbirlar hamda individual suhbatlarning o'rni ko'rsatib berilgan. Maqolada zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalangan holda ota-onalar bilan masofaviy hamkorlikni yo'lga qo'yishning afzalliklari ham yoritilgan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, maktabgacha ta'limda oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi yaqin hamkorlik bolalarning ijtimoiylashuvi, axloqiy tarbiyasi va shaxs sifatida shakllanishida muhim omil ekanligi ta'kidlanadi.*

Kalit so'zlar: *maktabgacha ta'lim, oila, ota-onalar, hamkorlik, tarbiya, pedagogik jarayon, bolalar rivoji.*

Аннотация: *В данной статье рассматривается содержание, цели и значение сотрудничества с родителями в системе дошкольного образования. Анализируется роль взаимодействия семьи и образовательного учреждения в всестороннем развитии личности ребёнка. Особое внимание уделено эффективным формам работы с родителями — родительским собраниям, дням открытых дверей, педагогическим семинарам и тренингам, семейным мероприятиям и индивидуальным беседам. Также раскрываются преимущества использования современных информационных технологий для организации дистанционного взаимодействия с родителями. Результаты*

исследования показывают, что тесное сотрудничество семьи и дошкольного учреждения является важным фактором социализации, нравственного воспитания и личностного становления детей.

Ключевые слова: дошкольное образование, семья, родители, сотрудничество, воспитание, педагогический процесс, развитие ребёнка.

Annotation: This article explores the content, goals, and importance of cooperation with parents in the preschool education system. It analyzes the role of interaction between the family and the educational institution in the comprehensive development of a child's personality. Particular attention is paid to effective forms of parental involvement, such as parent meetings, open-door days, pedagogical seminars and trainings, family events, and individual consultations. The article also highlights the advantages of using modern information technologies to establish remote cooperation with parents. The study concludes that close collaboration between the family and preschool institution is a crucial factor in the socialization, moral education, and personal development of children.

Keywords: preschool education, family, parents, cooperation, upbringing, pedagogical process, child development.

Maktabgacha ta'lim tizimi — bu bola shaxsining har tomonlama rivojlanishiga zamin yaratadigan, uning kelgusidagi ta'lim jarayonlariga tayyorlovchi muhim bosqichdir. Ushbu davrda bola nafaqat bilim, ko'nikma va malakalarni egallaydi, balki ijtimoiy munosabatlarga kirishadi, o'zini anglash, mustaqil fikrlash va o'zini boshqarish ko'nikmalarini shakllantiradi. Shu bois, maktabgacha ta'lim tashkilotining faoliyati nafaqat bolani tarbiyalash, balki oila bilan uzviy aloqada bo'lishni ham o'z ichiga oladi.

Oila — bolani birinchi tarbiyalovchi ijtimoiy muhitdir. Bolaning dastlabki fazilatlari, dunyoqarashi, qadriyatlari va odatlari aynan oilada shakllanadi. Maktabgacha ta'lim tashkiloti esa bu jarayonni davom ettirib, bolaning ijtimoiylashuvi, intellektual, estetik va ma'naviy rivojlanishiga ta'sir ko'rsatadi. Shu

bois bola tarbiyasida oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi hamkorlik uzviy bo'lishi zarur.

Ota-onalar va tarbiyachilar o'rtasidagi o'zaro hamkorlikning asosiy maqsadi — bola shaxsini har tomonlama rivojlantirish, uning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'lim-tarbiyani muvofiqlashtirishdir. Bugungi globallashuv davrida, ta'lim-tarbiya jarayonida zamonaviy yondashuvlar va innovatsion texnologiyalarning qo'llanilishi ota-onalarning pedagogik madaniyatini oshirishga, ularni farzand tarbiyasiga faol jalb etishga imkon yaratmoqda.

Maktabgacha ta'lim tashkilotida ota-onalar bilan ishlash turli shakllarda amalga oshiriladi: ota-onalar yig'ilishlari, ochiq eshiklar kuni, pedagogik seminar va treninglar, oilaviy kechalar, individual suhbatlar va masofaviy muloqotlar. Bularning barchasi bolalarning ijtimoiy faolligi, mustaqil fikrlashi, axloqiy madaniyatini shakllantirishda muhim omil hisoblanadi.

Shu sababli, bugungi kunda ota-onalar bilan samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish maktabgacha ta'lim tizimida pedagogik jarayonning ajralmas qismi bo'lib, ta'lim sifatini oshirish, bolalar tarbiyasining yaxlitligini ta'minlash hamda "bog'cha-oila-jamiyat" uchligi asosida uzluksiz rivojlanish modelini yaratishga xizmat qiladi.

Maktabgacha ta'lim tizimi — bu bola shaxsining har tomonlama rivojlanishiga zamin yaratadigan, uning kelgusidagi ta'lim jarayonlariga tayyorlovchi muhim bosqichdir. Ushbu davrda bola nafaqat bilim, ko'nikma va malakalarni egallaydi, balki ijtimoiy munosabatlarga kirishadi, o'zini anglash, mustaqil fikrlash va o'zini boshqarish ko'nikmalarini shakllantiradi. Shu bois, maktabgacha ta'lim tashkilotining faoliyati nafaqat bolani tarbiyalash, balki oila bilan uzviy aloqada bo'lishni ham o'z ichiga oladi.

Oila — bolani birinchi tarbiyalovchi ijtimoiy muhitdir. Bolaning dastlabki fazilatlari, dunyoqarashi, qadriyatlari va odatlari aynan oilada shakllanadi. Maktabgacha ta'lim tashkiloti esa bu jarayonni davom ettirib, bolaning ijtimoiylashuvi, intellektual, estetik va ma'naviy rivojlanishiga ta'sir ko'rsatadi. Shu

bois bola tarbiyasida oila va ta'lim muassasasi o'rtasidagi hamkorlik uzviy bo'lishi zarur.

Ota-onalar va tarbiyachilar o'rtasidagi o'zaro hamkorlikning asosiy maqsadi — bola shaxsini har tomonlama rivojlantirish, uning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'lim-tarbiyani muvofiqlashtirishdir. Bugungi globallashuv davrida, ta'lim-tarbiya jarayonida zamonaviy yondashuvlar va innovatsion texnologiyalarning qo'llanilishi ota-onalarning pedagogik madaniyatini oshirishga, ularni farzand tarbiyasiga faol jalb etishga imkon yaratmoqda.

Maktabgacha ta'lim tashkilotida ota-onalar bilan ishlash turli shakllarda amalga oshiriladi: ota-onalar yig'ilishlari, ochiq eshiklar kuni, pedagogik seminar va treninglar, oilaviy kechalar, individual suhbatlar va masofaviy muloqotlar. Bularning barchasi bolalarning ijtimoiy faolligi, mustaqil fikrlashi, axloqiy madaniyatini shakllantirishda muhim omil hisoblanadi.

Shu sababli, bugungi kunda ota-onalar bilan samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish maktabgacha ta'lim tizimida pedagogik jarayonning ajralmas qismi bo'lib, ta'lim sifatini oshirish, bolalar tarbiyasining yaxlitligini ta'minlash hamda "bog'cha-oila-jamiyat" uchligi asosida uzluksiz rivojlanish modelini yaratishga xizmat qiladi.

Maktabgacha ta'limda ota-onalar bilan samarali hamkorlik bolalarning to'liq va uyg'un rivojlanishini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Doimiy muloqot, maslahatlar, birgalikdagi tadbirlar va bolalarning rivojlanishini kuzatish orqali pedagoglar va ota-onalar o'rtasida ishonchli va samarali munosabatlar shakllanadi.

Ota-onalar bilan mustahkam aloqalar nafaqat bolalarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi, balki ularning ijtimoiy, hissiy va emotsional o'sishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu bois, maktabgacha ta'lim muassasalari ota-onalar bilan hamkorlikni doimiy va tizimli ravishda rivojlantirishi lozim.

Natijada, ota-onalar va pedagoglarning hamkorligi bolalarning kelajakdagi muvaffaqiyatli ta'lim va hayot yo'lida mustahkam poydevor yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim Vazirligi. "Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ota-onalar bilan hamkorlik qilish". Toshkent, 2020.
2. Abdullayeva, M. "Maktabgacha ta'limda pedagog va ota-ona hamkorligi". Toshkent: O'qituvchi, 2019.
3. Islomova, N. "Bolalar rivojlanishida ota-onalar ishtiroki". Toshkent, 2018.
4. Pavlova, L. "Family Involvement in Early Childhood Education". Moscow: Pedagogy Press, 2017.
5. Epstein, J. "School, Family, and Community Partnerships: Your Handbook for Action". Thousand Oaks, CA: Corwin Press, 2018.
6. Harms, T., Clifford, R. & Cryer, D. "Early Childhood Environment Rating Scale". New York: Teachers College Press, 2014.
7. O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi: "Maktabgacha ta'lim to'g'risidagi qonun", 2019-yil.

